

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.IV.10.132/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró

A felperes: felperes1

cím1

A felperes képviselője: Dr. Durajda Pál pártfogó ügyvéd

cím2

Az alperes: alperes1

cím3

Az alperes képviselője: Dr. Gyuris Réka ügyvéd

cím4

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Szegedi Ítéltábla Mf.II.40.016/2021/6.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Szegedi Törvényszék 4.M.70.024/2020/25.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Ítéltábla Mf.II.40.016/2021/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a felperes 100%-ban pervesztes.

Megállapítja, hogy a 480 600 (négy száznyolcvanezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2002. március 18-tól állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperesnél, előbb raktáros, majd 2017. január 1-től eladó munkakörben dolgozott. A munkaszerződés szerint a munkaviszony részmunkaidős foglalkoztatásra jött létre napi 4 órás munkaidőben, havi 25.000 forint személyi alapbér megállapítása mellett. A felperes alapbére 2015-től havi 61.000 forintra, 2016-tól havi 64.500 forintra emelkedett. A felek a munkaszerződést 2017. január 2-án módosították és a felperes heti munkaidejét 30 órában (napi 6 óra), alapbérét 121.000 forintban állapították meg.

[2] 2017. július 22-én a felperes az alperes házastársával történt szótárást követően munkahelyéről eltávozott, ezt követően munkavégzés céljából nem jelent meg. 2017. július 24-től szeptember 18-ig keresőképtelen volt, majd október 30-ig a 2017. évre járó szabadságát töltötte.

[3] A felperes és az alperes közötti baráti kapcsolatra figyelemmel az alperes 2017. július 30-án a felperest a lakásán felkereste és a munkaviszony megszüntetése érdekében tárgyalásokba kezdtek, ennek érdekében 2017. november és 2018. január közötti időszakban is több alkalommal találkoztak, azonban megállapodást nem kötöttek.

[4] A felperes több alkalommal levelet intézett az alpereshez, amelyben arról tájékoztatta, hogy a 2017. évre járó szabadsága leteltét követően kiveszi az „elmúlt években kiírt, ténylegesen ki nem vett szabadságát folytatólagosan”. Az alperes jogi képviselője útján 2018. február 26-án levélben jelezte a felperes részére, hogy 2017. október 31-től anélkül maradt távol munkahelyétől, hogy erre érdemi magyarázatot adott volna. Közölte, miszerint az az ok, hogy szabadságát veszi igénybe, megalapozatlan és felszólította, hogy a levél kézhezvételétől számított 3 napon belül igazolja távolmaradásának okát, ellenkező esetben a munkaviszonyát azonnali hatállyal megszünteti.

[5] A felperes a 2018. március 5-én kézbesített válaszlevelében arról tájékoztatta az alperest, hogy 2017. október 31-ét követően a 2000. évtől kezdődően csak papíron kivett és meg nem váltott szabadságát tölti.

[6] Az alperes a 2018. március 23-án közölt azonnali hatályú felmondással a felperes munkaviszonyát megszüntette. A felmondás indokolása szerint a felperes 2017. október 31-től érdemi magyarázat nélkül maradt távol a munkahelyétől, munkavégzési kötelezettségének nem tett eleget, ezzel a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan, jelentős mértékben megszegte. Utalt arra, hogy a felperes a 2018. március 5-én érkezett levelében formálisan választ adott ugyan a munkahelyétől történő távolmaradásra, tartalmát tekintve azonban nem magyarázta meg távollétének okát és azt sem, hogy kíván-e, ha igen mikortól érdemi munkát végezni.

[7] A felperes munkaviszonyának megszüntetésére figyelemmel szabadságmegváltás címén kifizetés nem történt, mert az alperes a felperest megillető szabadságot kiadta.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[8] A felperes a többször módosított keresetében a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82. § (1) bekezdése alapján a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként 1.466.410 forint elmaradt jövedelem, 722.000 forint végkielégítés és ezen összegek után 2018. március 23-tól a kifizetésig számított késedelmi kamata, valamint szabadságmegváltás jogcímén 2.617.720 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kérte azt is, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy 2003. január 1-től kezdődően a napi teljes munkaideje 8 óra volt, munkabére pedig a keresetlevélben az egyes évekre meghatározott konkrét összeg és pótolja az alperes NAV-hoz

intézett, a fenti időszakra napi 8 órás munkaidőben és munkabéren történő foglalkoztatásának bejelentésére vonatkozó jognyilatkozatát.

[9] Keresetének indokolása szerint az alperes az azonnali hatályú felmondás közlésekor elmulasztotta az Mt. 78. § (2) bekezdése szerint előírt 15 napos szubjektív határidőt. Vitatta továbbá a felmondás indokolásában foglaltakat is, mert álláspontja szerint 2017. november 1-től az alperes hozzájárulásával maradt távol a munkától.

[10] Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a 30 napos keresetindítási határidő elmulasztása miatt a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[11] A Szegedi Törvényszék a 4.M.70.024/2020/25. számú ítéletével az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelmét és a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 740.000 forint perköltség megfizetésre, megállapítva, hogy a le nem rótt 337.004 forint eljárási illeték az állam terhén marad. Megállapította, hogy a felperest képviselő dr. Durajda Pál pártfogó ügyvéd díját teljes egészében a felperes köteles viselni.

[12] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes alaptalanul állította, hogy az alperes elmulasztotta az azonnali hatályú felmondás gyakorlására nyitva álló 15 napos szubjektív határidőt, figyelemmel arra, hogy a felperes magatartása folyamatos kötelezettségszegést valósított meg, amely a felmondás időpontjában is fennállt, ezért nem volt jelentősége annak, hogy a távolmaradás okának igazolására kitűzött határidő leteltét követő 18. napon intézkedett a felperes munkaviszonyának megszüntetéséről.

[13] A perben nem volt vitatott, hogy a felperes 2017. július 22-ét követően munkavégzés céljából nem jelent meg a munkahelyén. A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a munkáltató engedélyével volt távol, ugyanakkor e kötelezettségének nem tett eleget. A felperes ugyan az alperesnek írt levelében jelezte, hogy a korábbi évek szabadságát kívánja kivenni, az azonban csupán kérešként értékelendő és nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az alperes részére szabadságot adott vagy a munkavégzés alól egyéb okból felmentette. tanúl tanú vallomása alátámasztotta, hogy az alperes a felperes távollétét mindvégig igazolatlanak tekintette, ezt pedig a 2018. február 26-án kelt felszólító levél teljesen egyértelművé is tette. A felperes nyilatkozatai ellentmondóak voltak, mert a ki nem adott szabadsága megváltása iránt is keresetet terjesztett elő. Levont következtetése szerint a felperes a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét, vagyis megjelenési és munkavégzési kötelezettségét az Mt. 52. § (1) bekezdésébe ütközően megszegte, amely az azonnali hatályú felmondást megalapozta.

[14] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes szabadságmegváltás iránti igénye az alperes helytálló hivatkozása szerint a 2003-tól 2006-ig, valamint a 2013/2014. évekre vonatkozóan elévült és elévülés állapítható meg a 2015. évet megelőző időszakra előterjesztett megállapításra irányuló igény tekintetében is. Az elévüléssel nem érintett időszakot illetően rámutatott arra, hogy a felperes az alperes által csatolt, aláírásával ellátott

munkaszerződések és bérjegyzékek tartalmával szemben állításait nem tudta bizonyítani. A meghallgatok tanúk vallomása nem volt alkalmas annak igazolására, hogy a felperes foglalkoztatására napi 8 órában került sor, ezért a felperes keresetét elutasította.

[15] A felperes fellebbezése alapján eljáró Szegedi Ítéltábla az Mf.II.40.016/2021/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, a helyesen megállapított tényállásból a jogszabályoknak megfelelő következtetést vonta le, ezért a törvényszék döntésével és annak kifejtett indokaival is egyetértett.

[16] A fellebbezésre tekintettel kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően az alperes az azonnali hatályú felmondás jogát az Mt. 78. § (2) bekezdésében írt határidőben gyakorolta. Utalt arra, hogy a bírói gyakorlat szerint (EBH2000.247.) az azonnali hatályú felmondás határidejét folyamatos kötelezettségszegés esetén nem a kötelezettségszegés kezdő napjától, hanem annak befejezésétől kell számítani.

[17] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint okszerűen mérlegelte és jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem bizonyította a szabadságmegváltás iránti igényét. Az e körben előadottak nem voltak alkalmasak az alperes által csatolt, az Mt. 134. §-ának megfelelő nyilvántartás adatainak cáfolására. A felperes saját előadása szerint a jelenléti ívek utólag kerültek kiállításra, azok nem a valós adatokat tartalmazzák, ugyanakkor nem adta okszerű magyarázatát annak, hogy ebben az esetben azokat miért írta alá. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a perben meghallgatott tanúk vallomása sem volt alkalmas a felperes ki nem adott szabadsága mértékének, illetve a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatásának igazolására. Az felperes alaptalanul sérelmezte a NAV ellenőrzés iratainak figyelmen kívül hagyását is, figyelemmel arra, hogy az ellenőrzések 2011. december 1. és 2010. március 9. napján történtek, vagyis olyan időpontban, amelynek kapcsán a felperes az elévülésre tekintettel nem érvényesíthet igényt.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[18] A felperes a jogi képviselője útján előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan az első- és másodfokú bíróság ítéleteinek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet az Mt. 82. § (1) bekezdésébe, 82. § (3) bekezdésébe, az Mt. 78. § (2) bekezdésébe, valamint a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (2) bekezdésébe és a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:184. §-ába ütközően jogszabálysértő.

[19] A felperes felülvizsgálati érvelése szerint az eljáró bíróságok a tényállást tévesen állapították meg, nem vették figyelembe, hogy a per tárgyává tett jelenléti ívek nem minden esetben, így különösen november és december hónapokban nem a valóságot tartalmazzák. Nem értékelték azt sem, hogy az alperes az eredeti jelenléti íveket megsemmisítette és

helyette újakat állított ki, amelyeken valótlanul jegyezte be a szabadság kivételét. Mindezt az eljárásban a tanúvallomások is igazolták.

[20] Az első- és másodfokon eljáró bíróságok tévesen értelmeztek az Mt. 78. § (2) bekezdését is, mivel az alperes a 15 napos szubjektív határidőt elmulasztotta, az azonnali hatályú felmondás jogát elkésve gyakorolta. A jogsértés, amennyiben az fennállt, a jogellenes távolléttel megvalósult, így a 15 napos határidőt ezen időponttól kellett volna számolni, az ettől eltérő bírósági jogértelmezés téves.

[21] A felperes azt is panaszolta, hogy az eljáró bíróságok az általa előterjesztett bizonyítékokat nem vették figyelembe, vagy azokat törvénysértő módon mérlegelték. Nem értékelték, hogy az alperes az eljárás során többször - okiratokkal cáfolt - valótlan tényről állított, így nyilatkozatai tényállásként nem vehetőek figyelembe. Az alperesnek jogszabály által előírt kötelezettsége lett volna, hogy a munkaviszony fennállását az adóhatóságnak, illetve a társadalombiztosítási szervnek a valóságnak megfelelően jelentse be, ennek pótlását a Ptk. 6:184. §-a alapján kérte.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[22] A felperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint megalapozatlan.

[23] A Pp. 72. §-a értelmében a Kúria előtt a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél számára a jogi képviselő kötelező, ezért a Kúria kizárólag a felperes jogi képviselője által előterjesztett felülvizsgálati kérelem érvelését vizsgálhatta.

[24] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul panaszolta az Mt. 78. § (2) bekezdésének megsértését és alaptalanul állította, hogy az alperes azonnali hatályú felmondását a törvényben meghatározott 15 napos szubjektív határidőn túl gyakorolta. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint (EBH2000.247; Mfv.II. 10.131/2021/6.) folyamatos kötelezettségszegés esetén az azonnali hatályú felmondás gyakorlására nyitva álló határidő akkor kezdődik, amikor a jogellenességet megvalósító magatartás befejeződik. Ebből következően, mindaddig, amíg a kötelezettségszegés fennáll, az Mt. 78. § (2) bekezdése szerint biztosított, a tudomásszerzéstől számított 15 napos határidő nem veszi kezdetét, következésképpen a tanúsított magatartás folyamatban léte alatt a munkaviszony megszüntetésének joga jogszerűen gyakorolható.

[25] A perbeli esetben a felperes az Mt. 52. § (1) bekezdés a) és b) pontjában szabályozott megjelenési és munkavégzési kötelezettségét megszegte, engedély nélkül volt távol a munkahelyétől, amely kötelezettségszegése folyamatosan, a munkáltató intézkedése gyakorlásának időpontjában is fennállt. Mindezekre figyelemmel az alperes az azonnali hatályú felmondás jogát a törvényben előírt szubjektív határidőben belül gyakorolta.

[26] Az alperes a szabadságmegváltás, illetőleg a 8 órás foglalkoztatás körében alaptalanul hivatkozott a Pp. 279. §-ának megsértésére.

[27] A Pp. 279. § (1) bekezdése a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdésével egyezően a tényállás megállapítását és a bizonyítékok értékelést a bíróság mérlegelési jogkörébe helyezi, ezért e körben a jövőben is irányadó a Kúria korábbi töretlen gyakorlata (BH1999.44.).

[28] A mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott. A Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására kivételesen abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért határozat iratellenes vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (BH2012.173.). Önmagában tehát a bizonyítékok mérlegelésének a kérelmezőre sérelmes eredménye nem lehet a felülvizsgálati kérelem alapja. Akkor sincs lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.II.).

[29] A bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, logikátlan mérlegelése, vagyis a bíróságok által a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértése az adott esetben nem volt megállapítható.

[30] A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy önmagában az új jelenléti ívek kiállítása igazolja, hogy részére az alperes az érintett években a szabadságát nem adta ki. Az ítélet tábla helytállóan állapította meg, hogy a felperes az általa aláírt új jelenléti ívekkel, mint okirati bizonyítékkal szemben nem tudta igazolni, hogy szabadságát nem vette igénybe és az érintett napokon ténylegesen munkát végzett. Állításának alátámasztására a perben meghallgatott tanúk vallomása nem volt alkalmas, figyelemmel arra, hogy ők felperestől eltérő időszakban és munkaidőben dolgoztak az alperesnél. A tanúvallomások ugyanezen okból a felperes teljes munkaidőben történő foglalkoztatását sem igazolhatták, ezért a felperes keresetét az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül utasították el.

[31] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[32] A pervesztes felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[33] A felülvizsgálati eljárás illetékét a felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[34] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[35] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. április 6.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró